

خانه نو نوی کور

New Home

خانه نو، سرویس خبری برای اهل افغانستان در امریکا است
نوی کور، په امریکا که د افغانانو لپاره یو خبری خدمت دی

A news service for Afghans in America

NEW HOME is brought to you by Sahan Journal, Afghan Cultural Society, and Center for Victims of Torture. It's reported and written by Hussain Ali Haidari.

Photo Credit: Najibullah Musafar

افغانستان! د قومونو خزانه ده

دویمه برخه

- پښتانه په مختلفو نومونو پیژندل کیږي لکه افغان، پتان، پښتون او پښتون
- حاجي کاظم یزداني د نجد نام افغان د کتاب په حاشیه کې لیکي: د افغان کلمه د یامیني په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره، یعنی ۹۰۰ کاله وړاندې ذکر شوې ده

پښتانه په مختلفو نومونو پيژندل کيږي لکه افغان، پټان، پښتون او پښتون. هنديان او پاکستانيان پښتون ته پټان/پټان، د افغانستان فارسي ژبې، افغان او پښتانه ځانته، پښتو، پښتون، پښتون او پښتون وايي.

پټان

تاريخ فرشتې د پښتنو د نوم د پټان د علت له پټن څخه اخستل گڼي. پټنا په هند کې د يوه ځای/ښار نوم و چې افغانان پکې اوسېدل. له همدې امله په هغه ښار کې مېشت افغانان د "پټان" په نامه يادېدل. "افغان ذخيرې" د دې نوم بل لامل ياد کړ. د مخزن افغاني د ليکوال د خواجه نعمت الله ساماني هروي د نظر له مخې "پټان" له "پټان" څخه اخيستل شوی چې د قيس لقب دی چې د پښتنو ستر نيکه دی. هغه ته دا لقب رسول الله (ص) د هغه د خدمت او اسلام ته د منلو له امله ورکړ. په عربي کې "پټان" د کښتۍ د بيم په معنی دی. خو "کاتب" دا خبره ردوي او ليکي: "فارسي باي [پ] او هندي طای [ت] نه وو او په عربي ژبه کې محاورې نه دي."

افغان

خو د دې لامل چې ولې پښتانه د افغان په نوم يادېږي، په داسې حال کې چې پخپله يې له کارولو ډډه کوي [۲] هغه دا چې افغان يا "افغان" د حضرت سليمان (ع) د قاشون د مشر "جرميه" د زوی نوم و. له سليمان عليه السلام وروسته کله چې بني اسرائيلو د توحيد د دين سره د مخالفت لاره غوره کړه، د بابل پاچا بخت النصر په دوی واکمن شو. د بني اسرائيلو اولادونه د غور، فيروزکوه او خراسان غرونو ته کډه شول. حاجي کاظم يزداني د نجدنامې افغان د کتاب په حاشيه کې ليکي: د افغان کلمه د لومړي ځل لپاره نهه سوه کاله وړاندې په تاريخ ياميني کې ذکر شوې ده. يو چينايي سياح هيوان تسنگ د غزني په سيمه کې د اپوکين په نامه يوه قبيله ياده کړه، چې ځينو تاريخپوهانو ورته "افغان" بللې ده.

ادامه ...

د ايران په کرمان ولايت کې د منگوليانو يوه قبيله اوسېږي چې د «اوغان» په نوم هم ياديږي. فوگل سينگ ليکي: "داسې فکر کيږي چې ډيری بهرنيانو دا نوم د يو شمير هند-ايران سرحدي خلکو د تشریح کولو لپاره کارولی چې ممکن پښتانه وو يا نه. د فوگل سينگ د نظر له مخې د افغان کلمه د لومړي ځل لپاره د لسمې پېړۍ په پای کې په «حدود العالم» کتاب کې کارول شوې ده. په دې کتاب کې هغه د "ساؤل" په نوم د يوه غره د گوارا کلي چې افغانان پکې اوسېږي د يوه ځای يادونه کوي.

د ځينو تاريخ پوهانو په وينا دا کلی د گريز ښار ته څېرمه پروت دی. همدارنگه په دې کار کې د يوه بل کلي په اړه هم يادونه شوې چې اوسني جلال آباد ته څېرمه موقعيت لري او د هغه ځايي سلطان ډېرې هندو، مسلمانې او افغانې مېرمنې لري. د سلطان محمود غزنوي (د لسمې پېړۍ په وروستيو کې) د افغان کلمه ډېره مشهوره شوه. په دې وخت کې افغانان عموماً د ايران او هند په پولو کې اوسېدل. البيروني په «تاريخ هند» کې يادونه کړې چې افغانان د هند د لويديځ په غرونو کې اوسېږي. ابن بطوطه (په ديارلسمه پېړۍ کې مراکشي مسافر) هم د هغو افغانانو يادونه کړې ده چې د غزني او سند تر منځ په ميدانونو کې اوسېدل او د هغو افغانانو يادونه هم کوي چې اصلي استوگنه يې د کندهار په ختيځ کې د سليمان غره ته څېرمه ده.

پښتون

د دې په اړه چې ولې پښتون ته پښتو، پختون، او پشتون ويل کيږي، حيات خان په دې باور دی چې د پشتون کلمه له "پشته" څخه اخيستل شوې چې معنی يې غره او لوړوالی (او د غره اوسيدونکی) دی. ځکه چې پښتانه په لومړي ځل د غور د غرونو او د سليمان د غره په سيمه کې اوسېدل، نو په لږو لغتونو کې يې پښتو يا پښتانه بلل کېده. همدارنگه "پشت" د غور هرات (د پښتنو لومړنی مېشت ځای) کې د يوه ځای نوم دی. ځينې خلک دا هم په دې باور دي چې پښتون/پختون له يوناني "پکتويس" او سنسکرت "پاخت" څخه اخيستل شوی او د پکتيا نوم هم له پيکتويس څخه اخيستل شوی دی. (اريانا مستقيم المعارف) پښتو يا پښتنه د پښتو او پښتنې مانا ده، چې په دري ژبه کې د پښتون "شين" په پښتو "ځای" بدل شوی دی.

خپل پوښتنې او نظر له موټر شريکې

کړئ

651-504-8170